Lekcja 5: Być czy nie być (to be)

W której nauczysz się: odmiany i przydatnych zwrotów z czasownikiem "***to be - być***".

Czasownik "***to be - być***" odmienimy w następujący sposób:

I am – ja jestem
you are – ty jesteś / pan, pani jest /
he/she/it is – on/ona/ono jest
we are – my jesteśmy
you are – wy jesteście / państwo jesteście, są
they are – oni/one są

Zwróć uwagę, że osoby "***you***" używamy zarówno gdy zwracamy się do jednej jak i do wielu osób (***ty, wy***), a także gdy jesteśmy z kimś "***na ty***", jak i na "***pan, pani, państwo***".

*

I am on holiday. – Jestem na wakacjach.
You are here. – Jesteś tutaj. /juː ɑː hɪə/
We are at the hotel. – Jesteśmy w hotelu. /wiː ɑː(r) ət ðə həʊˈtel/
They are at the airport. – Oni są na lotnisku. /ðeɪ ɑː(r) ət ði ˈeəpɔːt/
She is over there. – Ona jest tam (dalej). /ʃi ɪz ˈəʊvə ðeə/
He is at the bar. – On jest przy barze. /hi ɪz ət ðə bɑː/
It is just around the corner. – To jest tuż za rogiem.
/ɪt ɪz dʒʌst əˈraʊnd ðə ˈkɔːnə/

*

Żeby powiedzieć blisko czego coś się znajduje, do "***close***" trzeba dodać "***to***":

close to – blisko (do)
close to the beach – blisko (do) plaży /ðə biːtʃ/

It is close to the beach. – To jest blisko plaży.

*

W angielskim słowa “**she** - **ona**” oraz “**he** - **on**” dotyczą przede wszystkim **ludzi: *she - kobiet, he - mężczyzn*.**

My wife is over there. - Moja żona jest tam.
She is over there. - Ona jest tam.

My husband is at the bar. - Mój mąż jest w barze.
He is at the bar. - On jest w barze.

Z kolei w przypadku **rzeczy, miejsc** i **zwierząt** użyjemy w angielskim najczęściej zaimka osobowego “**it -** dosł. **to / ono**” - bez znaczenia na płeć gramatyczną:

Our hotel is close to the beach. - Nasz hotel jest blisko plaży.
It is close to the beach. - “On” jest blisko plaży.
dosł. To jest blisko plaży.

The shop is just around the corner. - Sklep jest tuż za rogiem.
It is just around the corner. - “On” jest tuż za rogiem.
dosł. To jest tuż za rogiem.

This bag is nice. - Ta torebka jest ładna.
It is nice. - “Ona” jest ładna.
dosł. To jest ładne.

My dog is here. - Mój pies jest tutaj.
It is here. - “On” jest tutaj.
dosł. To jest tutaj.

Wyjątki od tej zasady

Czasami, gdy Brytyjczycy chcą zaznaczyć, że traktują zwierzę jak człowieka, jak równoprawnego członka rodzinna, mówiąc o ukochanym psie lub kocie mogą użyć słów “***he***” lub “***she***”. Najczęściej jednak używa się “***it***”.

It is a lovely cat. – To jest urocza kotka. *(Tak powiemy zazwyczaj)*
She is a lovely cat. – “Ona” jest uroczą kotką. *(Rzadziej, personifikując, z uczuciem)*

Podobnie, gdy z afekcją będą wypowiadali się o ukochanym samochodzie, mogą użyć słowa "***she***" (**samochody w takim wypadku są zawsze rodzaju żeńskiego**).

It is a great car. – To jest wspaniały samochód. *(Tak powiemy zazwyczaj)*
She is a great car. – "Ona" jest wspaniałym samochodem. *(Rzadziej, personifikując, z uczuciem)*

Skróty:

W mowie czasownik "**to be**" - często skrócimy:

I am → **I'm** /aɪm/
you are → **you're** /jɔː/
he is → **he's** /hiːz/
she is → **she's** /ʃiːz/
it is → **it's** /ɪts/
we are → **we're** /wɪə/
you are → **you're** /jɔː/
they are → **they're** /ðeə/

*

I am on holiday. – Jestem na wakacjach.
I'm on holiday. – Jestem na wakacjach.

She is over there. – Ona jest tam.
She's over there. – Ona jest tam.

W dalszych lekcjach będziemy często używali skrótów w zdaniach, tak że szybko je sobie przyswoisz.

PRZECZENIA - TO BE

Żeby zaprzeczyć "***to be***" dodamy "***not - nie***"

I am not – ja nie jestem
you are not – ty nie jesteś / pan, pani nie jest

he/she/it is not – on/ona/ono nie jest
we are not – my nie jesteśmy
you are not – wy nie jesteście / państwo nie jesteście
they are not – oni/one nie są

Tak zaprzeczony czasownik najcześciej skrócimy:

I'm not – ja nie jestem
you're not – ty nie jesteś / pan, pani nie jest
he's / she's / it's not – on/ona/ono nie jest
we're not – my nie jesteśmy
you're not – wy nie jesteście / państwo nie jesteście
they're not – oni/one nie są

Alternatywnie "***are not***" możemy też skrócić do "***aren't***" /ɑːnt/:

you *aren't* – ty nie jesteś / pan, pani nie jest, wy nie jesteście / państwo nie jesteście
we *aren't* – my nie jesteśmy
they *aren't* – oni/one nie są

Natomiast "***is not***" możemy też skrócić do "***isn't***" /ˈɪznt/:

he/she/it isn't – on/ona/ono nie jest

Nie ma znaczenia, którego ze skrótów użyjesz - wszystkie używane są równie często. Jedyne o czym warto pamiętać to to, że skrótów lepiej nie używać w oficjalnych mailach i pismach np. do urzędów. Natomiast w mowie, w smsach i nieoficjalnych mailach skróty używane są cały czas.

*

I'm not tired. – Nie jestem zmęczony. /…ˈtaɪəd/
I'm not from here. – Nie jestem stąd.
He's not busy now. – On nie jest teraz zajęty.
She isn't ready yet. – Ona jeszcze nie jest gotowa.
It isn't difficult. – To nie jest trudne. /… ˈdɪf(ɪ)kəlt/
You're not my boss. – Nie jesteś moim szefem. /jɔː nɒt maɪ bɒs/
We're not at home. – Nie jesteśmy w domu. /wɪə nɒt ət həʊm/
They aren't at the station. – Oni nie są na stacji. /ðeɪ ɑːnt ət ðə ˈsteɪʃn//

PYTANIA - TO BE

Żeby zadać pytanie z "***to be - być***" zamienimy miejscami ***osobę*** i ***czasownik*** (lub mówiąc fachowo - ***podmiot*** i ***orzeczenie***)

I am – ja jestem
am I? – czy ja jestem?

you are – ty jesteś / pan, pani jest
are you? – czy ty jesteś? / czy pan, pani jest?

he/she/it is – on/ona/ono jest
is he/she/it? – czy on jest? / czy ona jest? / czy ono jest?

we are – my jesteśmy
are we? – czy my jesteśmy?

you are – wy jesteście / państwo jesteście
are you? – czy wy jesteście? / czy państwo jesteście?

they are – oni/one są
are they? – czy oni/one są?

*

Am I too early? – Czy jestem za wcześnie? /æm aɪ tuː ˈɜːli/
Are you busy? – Czy jesteś zajęty?
Are you in a hurry? – Czy się spieszycie? *(dosł. Czy jesteście w pośpiechu)*
Are we late? – Czy jesteśmy spóźnieni?

*

Pytania możemy zawsze zacząć od słówek pytających np. od "***where - gdzie***":

Pamiętaj o zasadzie, że "***he - on***" i "***she - ona***" to **ludzie**, natomiast **rzeczy, miejsca i zwierzęta** to "***it - to***":

Where is your husband? – Gdzie jest twój mąż?
Where is he? – Gdzie on jest?

Where is your wife? – Gdzie jest twoja żona?
Where is she? – Gdzie ona jest?

Where is your car? – Gdzie jest twój samochód?
Where is it? – Gdzie on jest?

PODSUMOWANIE

W tej lekcji nauczyliśmy się odmiany czasownika "***to be***" oraz budowania przeczeń i pytań z tym czasownikiem:

STWIERDZENIA

I am / I'm – ja jestem
you are / you're – ty jesteś / pan, pani jest /

he is / he's – on jest
she is / she's – ona jest
it is / it's – to / ono jest

we are / we're – my jesteśmy
you are / you're – wy jesteście / państwo jesteście
they are / they're – oni/one są

PRZECZENIA

I am not – ja nie jestem
you are not – ty nie jesteś / pan, pani nie jest
he/she/it is not – on/ona/ono nie jest
we are not – my nie jesteśmy
you are not – wy nie jesteście / państwo nie jesteście
they are not – oni/one nie są

"***are not***" możemy skrócić do "***aren't***" /ɑːnt/:
"***is not***" możemy też skrócić do "***isn't***" /ˈɪznt/:

PYTANIA - TO BE

am I – czy ja jestem?
are you – czy ty jesteś? / czy pan, pani jest?
is he/she/it – czy on jest? / czy ona jest? / czy ono jest?
are we – czy my jesteśmy?
are you – czy wy jesteście? / czy państwo jesteście?
are they – czy oni/one są?

BRAWO TY 🥳🚀🙌